

Οι συντελεστές της παράστασης

- Ο ποιητής είναι ο βασικός συντελεστής της παράστασης.

Είναι:

α.ο δημιουργός,

β.ο συνθέτης,

γ.ο χορογράφος, και,

δ.στα πρώτα δράματα, και ο ερμηνευτής.

- Η ερμηνεία των ρόλων ανήκε σε επαγγελματίες ηθοποιούς. Τους γυναικείους ρόλους υποδύονταν μικρά αγόρια.
- Η εμφάνιση των ηθοποιών είναι μεγαλοπρεπής. Το επιβάλλει ο τελετουργικός χαρακτήρας του αρχαίου θεάτρου αλλά και η ίδια η φύση των ρόλων που έχει να κάνει με θεούς, ημίθεους, βασιλιάδες, ήρωες...

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Οιδίπους επί Κολωνώ. Ο τυφλός Οιδίπους περιστοιχίζεται από τις δυο κόρες του Αντιγόνη και Ισμήνη. Στα πόδια του ο Πολυνείκης προτού συγκρουστεί με τον αδελφό του

<http://tsalapatis.blogspot.com>

- Οι βασιλιάδες φορούσαν ποδήρεις χιτώνες με ζωηρά χρώματα σε κατάσταση ευτυχίας και με φαιά χρώματα σε κατάσταση δυστυχίας. Οι θεοί και οι μάντεις διακρίνονταν από τα σύμβολά τους, όπως το σκήπτρο, σύμβολο εξουσίας. Ο Τειρεσίας φορούσε μάλλινο επανωφόρι το αγρηνόν. Οι ηθοποιοί φορούσαν υψηλά υποδήματα, τους κοθόρνους, και παραγεμίσματα κάτω από τα ενδύματα, τα προστερνίδια που τους έκαναν πιο μεγαλόσωμους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

- Στα πρόσωπα φορούσαν *προσωπίδες* σύμφωνα με την διονυσιακή παράδοση αλλά και γιατί έτσι διαμορφωνόταν ο κατάλληλος για το έργο ανθρώπινος τύπος. Ήταν όμως και σύμφωνες με τις απόψεις των φιλοσόφων σύμφωνα με τις οποίες ο άνθρωπος δεν πρέπει να εκδηλώνει στον υπέρτατο βαθμό τα συναισθήματα του είτε αυτά είναι χαράς είτε λύπης αλλά αντίθετα πρέπει να είναι *μέτριος* δηλαδή να ακολουθεί τον χρυσό κανόνα του μέτρου στα πλαίσια της αξιοπρέπειας. Με τη χρήση των προσωπίδων ο θεατής εξιδανικεύει τους ήρωες, απομακρύνεται από την καθημερινότητα και μεταφέρεται σε άλλον κόσμο όπου οι ήρωες λαμβάνουν αποφάσεις, δρουν, υποφέρουν, διαψεύδονται, αποδοκιμάζονται και επιδοκιμάζονται. Επειδή το προσωπίο δεν επιτρέπει τις εκφράσεις του προσώπου, η υποκριτική των ηθοποιών στηρίζεται στην *κίνηση* του σώματος, την *χειρονομία* και στον *τόνο της φωνής*.

Σύγχρονη εκδοχή ηθοποιού αρχαίας τραγωδίας με προσωπίδα.

- Οι ηθοποιοί απαγγέλουν τα επικά μέρη της τραγωδίας ανάλογα με το μέτρο ενώ τα λυρικά ψάλλει ο χορός. Οι ηθοποιοί συνοδεύονται από τους ήχους του αυλού και της κιθάρας.
- Ο ρόλος του χορού είναι καίριος. Σύμφωνα με τον Κάρολο Κουν «Πρωταρχικός παράγοντας του αρχαίου θεάτρου θα είναι πάντοτε ο χορός. Νοηματικά και λεκτικά, ηχητικά και μουσικά, κινησιακά και πλαστικά ο χορός διαμορφώνει το κλίμα του έργου, φωτίζει τους ήρωες και προβάλλει με το πάθος του τα μηνύματα του ποιητή». Συνήθως ο χορός που αντιπροσώπευε την κοινή γνώμη, είχε τα νώτα στραμμένα στους θεατές και διαλεγόταν με αυτόν ο

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

κορυφαίος, έμπαινε από τη δεξιά προς τον θεατή πάροδο κατά ζυγούς (5 X 3) ή κατά στοίχους (3 X 5). Επικεφαλής του χορού κατά την είσοδό του βάδιζε ο *αυλητής* που με τον ήχο του αυλού συνόδευε την κίνηση και την όρχησή του. Ο χορός τραγουδούσε τις επωδούς ακίνητος. Εκτελούσε όμως με τον ίδιο ήχο και την ίδια όρχηση τις στροφές από τα αριστερά προς τα δεξιά, και τις αντιστροφές αντίθετα. Το χαρούμενο τραγούδι, το *υπόρχημα*, συνόδευε ζωνηρή όρχηση.

- Οι χορευτές ήταν ντυμένοι απλούστερα από τους υποκριτές και ανάλογα με τα πρόσωπα που υποδύονταν. Οι πολίτες, Αθηναίοι και ξένοι, μέτοικοι και δούλοι, γυναίκες και παιδιά κατέκλυζαν το θέατρο του *Ελευθερέως Διονύσου* την 9^η μέρα του μήνα *Ελαφηβολιώννα* *
- Εξαιτίας της κοινωνικής πολιτικής του Περικλή για την οποία κατηγορήθηκε από τους αντιπάλους του για εξαχρείωση των πολιτών με τις πολλές παροχές, είχαν την δυνατότητα φτωχοί πολίτες να λάβουν το αντίτιμο του εισιτηρίου χάρη στη θεσμοθέτηση των *θεωρικών*. Ειδικοί υπάλληλοι του κράτους, οι *ραβδούχοι*, εφοδιασμένοι με

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

ραβδιά, φρόντιζαν να τηρηθεί η τάξη και όλο αυτό το πλήθος να τακτοποιηθεί στις θέσεις του. Τις πρώτες θέσεις, τις προεδρίες, καταλάμβαναν οι άρχοντες, ενώ η κεντρικότερη και πιο επίσημη έδρα προοριζόταν για τον *ιερέα του Διονύσου*.

Σημείωση

***Ελαφηβόλια ονομάζεται μια αρχαία ελληνική εορτή προς τιμή της Αρτέμιδος Ελαφηβόλου (αυτής που χτυπά τα ελάφια). Από την εορτή αυτή πήρε το όνομά του ο ένατος μήνας του Αττικού ημερολογίου, Ελαφηβολιών, που αντιστοιχεί στους μήνες Φεβρουάριο-Μάρτιο..*

Αναφορικά με την εορτή δεν είναι γνωστές πολλές λεπτομέρειες, παρά μόνο ότι αρχικά τελούνταν θυσίες ελαφιών. Ωστόσο αργότερα το έθιμο περιελάμβανε προσφορά γλυκισμάτων σε σχήμα ελαφιού, τα οποία ήταν παρασκευασμένα από αλεύρι, μέλι και σουσάμι.

el.wikipedia.org

Eugène Delacroix, 1798-1863.

Μήδεια.

Palais des Beaux Arts Lille.

Χαρίκλεια Μυττά, φιλόλογος

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!